

Rada
Európskej únie

V Bruseli 20. marca 2023
(OR. en)

7604/23

COMPET 241
IND 127
MI 216
BETREG 2
DIGIT 44
ECOFIN 265
EDUC 100
ENER 139
ENV 272
POLCOM 50
RECH 100

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	17. marca 2023
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2023) 168 final
Predmet:	OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV Dlhodobá konkurencieschopnosť EÚ: výhľad na obdobie po roku 2030

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2023) 168 final.

Príloha: COM(2023) 168 final

V Bruseli 16. 3. 2023
COM(2023) 168 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Dlhodobá konkurencieschopnosť EÚ: výhľad na obdobie po roku 2030

Dlhodobá konkurencieschopnosť EÚ: výhľad na obdobie po roku 2030

Európske podniky sú motorom našej spoločnosti, pretože prinášajú zamestnanosť, inováciu a prosperitu. Nevyhnutnými predpokladmi na dosiahnutie rozmachu podnikov sú **konkurencieschopnosť a produktivita**: už desiatky rokov tvoria ústredný prvok politiky EÚ.

Na nedávne po sebe nasledujúce krízy EÚ rýchlo spoločne a koordinovane zareagovala, čím preukázala, že naša spoločná sila je väčšia ako súhrn úsilia všetkých členských štátov. Narušenia dodávateľských reťazcov spôsobené pandémiou COVID-19 a špirálovito rastúce ceny energií po tom, ako Rusko začalo využívať plyn ako zbraň, predstavovali skúšku pre európsky model. Tieto výzvy nás prinútili upraviť osvedčené hospodárske a priemyselné politiky, aby bolo možné občanom a podnikom naďalej zabezpečovať prosperitu a stabilitu a zostať významným aktérom na globálnej scéne. Krízové riadenie však nevytvára odolné a nadčasové hospodárstvo, ktoré nám zaisťuje prosperitu a globálny vplyv. Hospodársku produktivitu nemožno dosiahnuť len na základe samotných reaktívnych opatrení.

V tejto chvíli je potrebné zamerať sa na dlhodobú konkurencieschopnosť EÚ v čoraz náročnejšej geopolitickej situácii. Je **čas pozrieť sa na obdobie po roku 2030**, t. j. roku, na ktorý bola stanovená väčšina politických cieľov EÚ.

Cieľom tohto oznámenia je prispieť informáciami k diskusiám lídrov o dlhodobej konkurencieschopnosti a produktivite hospodárstva Európy. Európske podniky musia rozhodnúť o svojich investíciách do budúcnosti v čase neistoty, obmedzovania dodávok a nie vždy spravodlivej hospodárskej súťaže.

EÚ môže stavať na svojich silných stránkach a dosiahnuť viac, nielen snažiť sa dobiehať a prekonávať priepasť v oblasti rastu a inovácie. **Výhľadovo orientovaný, dobre vymedzený a koordinovaný rámec EÚ posilní prosperujúce podniky, ktoré sú schopné konkurovať na globálnom trhu, pričom sa zabezpečia atraktívne pracovné miesta a stanovia sa globálne normy.** Priviesť hospodárstvo EÚ na cestu udržateľného rastu po roku 2030 môžu EÚ a jej členské štáty aktívnym zabezpečením štrukturálnych zlepšení, dobre zacielenými investíciami a regulačnými opatreniami v súlade s týmto oznámením. Je čas robiť to inak, pretože nastala rozhodujúca chvíľa pre dlhodobú konkurencieschopnosť EÚ.

I. Konkurencieschopnosť EÚ v súčasnosti

Európska únia má byť na čo hrdá. Patrí k trom najväčším hospodárskym regiónom sveta, pričom jej obchod so zvyškom sveta, pokiaľ ide o tovar a služby, predstavuje 16,2 %¹ svetového obchodu, čo je viac ako podiel EÚ27 na svetovom HDP: takmer 15 %². Pri bližšom skúmaní sa však ukazuje, že od polovice 90. rokov 20. storočia je **priemerný rast produktivity v EÚ nižší ako v ostatných hlavných ekonomikách**, čím sa čoraz viac prehĺbuje priepasť medzi úrovňami produktivity. Ďalším problémom sú demografické zmeny. Z analýzy vyplýva, že EÚ nedosahuje úroveň iných častí sveta v niektorých prierezových technológiách, zaostáva vo všetkých troch rozmeroch inovácie, produkcie

---

¹ Vlastné výpočty WB-WDI (<https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators>).

² Štatistická príručka GR pre obchod – august 2022 (europa.eu).

a zavádzania³ a stráca v oblasti najnovšieho technologického vývoja, ktorý umožňuje budúci rast.

Dvojaká transformácia zakotvená v Európskej zelenej dohode⁴ a digitálnom desaťročí⁵ **povzbudzuje rast a modernizáciu hospodárstva EÚ**, prináša nové podnikateľské príležitosti a pomáha získať konkurenčnú výhodu na globálnych trhoch. V období od roku 1990 do roku 2021 zaznamenalo hospodárstvo EÚ nárast o viac ako 61 % pri znížení emisií o 28 %, čím sa jednoznačne podarilo oddeliť rast od emisií CO₂. Vysokodigitalizovaný priemysel bude schopný inteligentnejšej, efektívnejšej, bezpečnejšej a čistejšej produkcie. Produktivita spoločností, ktoré už investujú do inovácie založenej na údajoch a do analýzy údajov, rastie približne o 5 až 10 % rýchlejšie ako v prípade ostatných spoločností⁶.

Na posilnenie obnovy po pandémie Komisia nastúpila na cestu podpory **investícií a reforiem**. Okrem Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti prispievajú k dvojakej transformácii mnohé programy EÚ, napríklad prostredníctvom 35 % celkových výdavkov zo všetkých programov EÚ určených na dosahovanie klimatických cieľov. V nedávnom **Priemyselnom pláne v kontexte Zelenej dohody**⁷ Komisia uviedla, čo je potrebné na to, aby emisne neutrálne odvetvie zostalo v strednodobom horizonte konkurencieschopné, a zdôraznila potrebu rýchlejších a jednoduchších postupov, ktorými sa zabezpečí prosperita podnikov. Pre zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie, kritické suroviny a výrobu emisne neutrálnych technológií bolo zavedené administratívne zjednodušenie a zjednodušenie vydávania povolení, pričom časom sa preskúma možnosť ich širšieho vykonávania. To sa uskutočnilo cielene a bez ohrozenia prísnych štandardov v oblasti udržateľnosti.

II. Posilnenie konkurencieschopnosti po roku 2030

V súčasnosti panuje široká zhoda na **európskom modeli inkluzívneho hospodárskeho rastu založenom na udržateľnej konkurencieschopnosti, hospodárskej bezpečnosti, obchode, otvorenej strategickej autonómii a spravodlivej hospodárskej súťaži ako zdroji prosperity**.

Udržateľná konkurencieschopnosť vychádza z rastu produktivity, environmentálnej udržateľnosti, makroekonomickej stability a spravodlivosti. Hospodárska bezpečnosť je schopnosť hospodárstva EÚ odolať otrasom a ochrániť vlastné záujmy vďaka odolným a diverzifikovaným dodávateľským reťazcom a podnikom s dobrou výkonnosťou. Presadzovaním otvorenej strategickej autonómie sa EÚ zaväzuje k otvorenému obchodu a zároveň preberá zodpovednosť za formovanie udržateľnejšieho a spravodlivejšieho sveta prostredníctvom budovania vlastných kapacít na zvyšovanie odolnosti a bojom proti nátlakovým a nekalým praktikám.

Z histórie Európskej únie si môžeme vziať viacero ponaučení. Všeobecné programy a reformy na úrovni Spoločenstva s jednoznačným rozmerom konkurencieschopnosti, akými

---

³ Ide o automatizáciu ďalšej úrovne, budúcnosť prepojitelnosti, distribuovanú infraštruktúru, výpočtovú techniku budúcej generácie, aplikovanú umelú inteligenciu, budúcnosť programovania, architektúru dôvery, biorevolúciu. EÚ vedie v produkcii a zavádzaní materiálov ďalšej generácie a čistých technológií. Zdroj: McKinsey, [securing-europes-competitiveness-addressing-its-technology-gap-september-2022.pdf](https://www.mckinsey.com/sectors/economy/scuring-europes-competitiveness-addressing-its-technology-gap-september-2022.pdf) ([mckinsey.com](https://www.mckinsey.com)).

⁴ COM(2019) 640 final.

⁵ COM(2021) 118 final.

⁶ OECD (2015). Inovácia založená na údajoch: veľké dáta pre rast a blahobyť, OECD Publishing, Paríž.

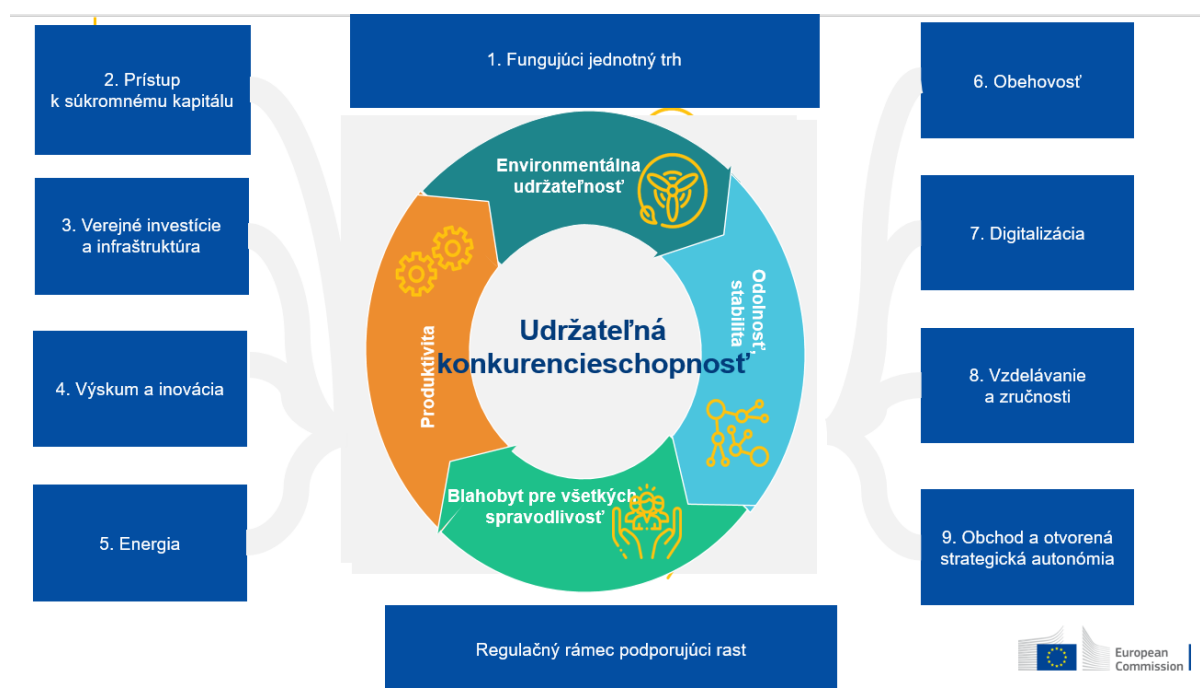
⁷ COM(2023) 62 final.

boli *spoločná obchodná politika* v 50. rokoch 20. storočia a *program jednotného trhu* v 80. rokoch 20. storočia, posilnili hospodársku činnosť a produktivitu. **Silnejšie spoločné opatrenia na úrovni EÚ môžu podnietiť prosperitu a produktivitu aj dnes.**

Jednotlivcov a podniky láka do EÚ náš európsky systém práv a hodnôt ukotvený v silnom európskom sociálnom modeli s **rovnakými príležitosťami pre všetkých** a trhovým hospodárstvom, v ktorom sa na nikoho nezabúda. EÚ vedie vo väčšine rozmerov sociálneho začlenenia⁸, ktoré podporuje Európsky pilier sociálnych práv. Úspešnými faktormi konkurencieschopnosti EÚ budú naďalej stabilné inštitúcie, stabilný makroekonomický rámec vrátane dobre fungujúceho pracovného trhu, udržateľná zadlženosť a politika zameraná na stabilné ceny. Právny štát je zárukou základných práv a podporuje stabilné, predvídateľné a investične priaznivé podnikateľské prostredie so zaručeným právom na nápravu. Medzi výhody EÚ patrí aj vysokokvalitná infraštruktúra a ľudský kapitál v podobe vzdelanej a vyškolenej pracovnej sily.

V rámci **európskeho semestra** bude Komisia naďalej poskytovať analýzy a navrhovať odporúčania pre jednotlivé krajiny na riešenie kľúčových problémov v oblasti udržateľného a inkluzívneho rastu v členských štátoch, čím zabezpečí efektívne tempo reforiem, aby bolo možné zaviesť **správne podmienky na podporu konkurencieschopnosti a produktivity**, a to aj pokiaľ ide o fiškálne politiky a makroekonomickú stabilitu.

V záujme posilnenia budúcnosti konkurencieschopnosti Európy Komisia navrhuje pracovať na deviatich vzájomne sa posilňujúcich faktoroch. Popri práci na týchto deviatich faktoroch bude Komisia zároveň aktívne pracovať na **vytvorení regulačného rámca podporujúceho rast.**

⁸ Príjmová nerovnosť meraná Giniho koeficientom dosahuje hodnotu 30, pričom v USA je to 41 a v Číne 39,7. Trendy v oblasti celkovej príjmovej nerovnosti vykazujú stabilný pokles, [Ukazovatele sociálneho prehľadu – Európsky pilier sociálnych práv – Eurostat \(europa.eu\)](#).

1. Fungujúci jednotný trh

Jednotný trh predstavuje 23 miliónov podnikov zamestnávajúcich takmer 128 miliónov ľudí a prispieva k štrukturálnemu zvýšeniu HDP EÚ približne o 9 %⁹. Podnikom poskytuje prístup k zákazníckej základni, ktorú tvorí viac ako 440 miliónov ľudí, a tvorí základ cezhraničného rastu a zabezpečenia úspor z rozsahu.

Oznámenie s názvom 30 rokov jednotného trhu¹⁰ sa zaoberá úspechmi a potenciálom jednotného trhu a uvádza sa v ňom, v ktorých oblastiach možno urobiť viac na odstránenie prekážok a prehĺbenie jednotného trhu.

Jednotný trh je nepochybne základným kameňom konkurencieschopnosti EÚ a zostane ním aj v budúcnosti. Jednotný trh je to, čo štyri základné slobody zmluvy premieňa na realitu.

Prioritou zostávajú rovnaké podmienky na jednotnom trhu aj globálne. Pre podniky je jednotný trh hlavným motorom rastu, produktivity a konkurencieschopnosti. Pre spotrebiteľov na celom svete je zdrojom dôvery v to, že výrobky zakúpené v Únii sú bezpečné a vysokokvalitné, ako aj vyrobené pri dodržaní prísnych pracovných noriem a noriem ochrany životného prostredia. Ako sa uvádza v oznámení s názvom 30 rokov jednotného trhu, správna a včasná transpozícia práva EÚ je mimoriadne dôležitá na zabezpečenie toho, aby právne predpisy o jednotnom trhu dosiahli zamýšľaný účinok.

Ústredným prvkom nášho úsilia musí zostať **silná politika hospodárskej súťaže**. Je kľúčovým predpokladom na dosiahnutie inovácie a zníženie cien pre spotrebiteľov v EÚ¹¹. Komisia v súčasnosti uskutočňuje preskúvanie viac ako 20 súborov pravidiel hospodárskej súťaže a usmernení v rámci všetkých svojich nástrojov, pričom zohľadňuje významný vývoj minulých rokov, a najmä digitalizáciu a nové spôsoby ponúkajú tovaru a služieb, ako aj čoraz prepojenejší a globalizovanejší charakter obchodných výmen. Takisto zaviedla nové nástroje na boj proti novým hrozbám pre hospodársku súťaž. Aktom o digitálnych trhoch sa zabezpečuje, aby spoločnosti veľkých platforiem nenarúšali spravodlivú hospodársku súťaž. Nariadením o zahraničných subvenciách sa chránia rovnaké podmienky pre všetky spoločnosti na jednotnom trhu, pretože sa v ňom riešia narušenia spôsobované zahraničnými subvenciami. Zároveň bude Komisia naďalej v plnej miere využívať nástroje na ochranu obchodu a medzinárodný obchod založený na pravidlách v záujme ochrany pred nekalými obchodnými praktikami, ako sú dumping a subvencie narúšajúce hospodársku súťaž.

Ďalšia integrácia jednotného trhu, ako sa uvádza v oznámení s názvom 30 rokov jednotného trhu, si vyžaduje odstránenie prekážok a zameranie na určité odvetvia. Komisia sa bude napríklad usilovať ďalej vykonávať zásadu „jedenkrát a dost“, a to aj prostredníctvom **jednotných kontaktných miest**, v oblastiach ako zdaňovanie, clá a regulačné

⁹ [Legal obstacles in Member States to Single market rules \(Právne prekážky pravidiel jednotného trhu v členských štátoch\)](#), tematická sekcia pre politiky v oblastiach hospodárstva, vedy a kvality života, Generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky Únie, Európsky parlament, november 2020.

¹⁰ Oznámenie: 30 rokov jednotného trhu [COM(2023) 162 final].

¹¹ COM(2021) 713 final.

oznamovanie¹². Pokiaľ ide o ďalší vývoj, existuje veľký potenciál posilnenia a dokončenia jednotného trhu so službami.

Ďalšie rozšírenie a prehĺbenie jednotného trhu je nákladovo najefektívnejším opatrením na zabezpečenie produktivity EÚ. Úroveň integrácie obchodu s tovarom a službami sa za posledných 30 rokov zdvojnásobila, ale integrácia v oblasti služieb, ktoré tvoria približne 70 % HDP EÚ, do veľkej miery zaostáva za integráciou v oblasti tovaru.

Na monitorovanie tohto faktora sa navrhuje tento kľúčový ukazovateľ výkonnosti:

KPI	Zdroj	Cieľ	Najnovšie dostupné údaje
1 Integrácia na jednotnom trhu (obchod verzus HDP)	Prehľad výsledkov jednotného trhu	Zvýšenie	23,5 % v prípade tovaru (2021) 6,75 % v prípade služieb (2021)
2 Deficit súladu	Prehľad výsledkov jednotného trhu	0,5 %	1,3 % (2021)

2. Prístup k súkromnému kapitálu a investíciám

Súkromné investície predstavujú viac ako 85 % celkových investícií v EÚ¹³. Investície potrebné na zrýchlenie zelenej a digitálnej transformácie, posilnenie odolnosti a zvýšenie konkurencieschopnosti Únie budú pochádzať najmä zo súkromného sektora.

Súčasná veľkosť a hĺbka kapitálových trhov EÚ nie je úmerná podpore budúceho rastu EÚ. Kapitalizácia akciového trhu EÚ nedosahuje ani polovičný objem v porovnaní so Spojenými štátmi, pokiaľ ide o percentuálny podiel HDP, a je nižšia ako v prípade Japonska, Číny a Spojeného kráľovstva. Napriek tomu Európania šetria oveľa viac ako Američania.

Odvetvie rizikového kapitálu EÚ je 20-krát menšie ako v prípade USA¹⁴, pričom väčšina investícií do rizikového kapitálu sa sústreďuje v niekoľkých členských štátoch EÚ.

¹² Iniciatívy ako jednotné kontaktné miesto pre DPH v prípade elektronického obchodu, ktoré sa uplatňuje od júla 2021; návrh jednotného európskeho miesta prístupu na zlepšenie verejného prístupu k finančným informáciám a informáciám o udržateľnosti subjektov, v štádiu rokovanií [COM(2021) 723 final], alebo technický systém založený na zásade „jedenkrát a dost“ prístupný prostredníctvom jednotnej digitálnej brány EÚ.

¹³ Verejné investície ako % celkovej tvorby hrubého fixného kapitálu. HDP a výdavky – investície podľa odvetví – údaje OECD.

¹⁴ Pri posúdení na základe tokov (2021; zdroj: InvestEurope v prípade EÚ; National Venture Capital Association v prípade USA).

Konkurencieschopné hospodárstvo potrebuje efektívny prístup k financovaniu. Hoci verejná podpora zohráva zásadnú úlohu pri mobilizovaní investícií, vzhľadom na obrovskú škálu potrieb je nevyhnutné významné súkromné financovanie. Hoci sa prístup k financovaniu za posledné roky v EÚ značne zlepšil, rizikový kapitál (najmä na rast a rozširovanie podnikov) je naďalej zriedkavý.

Na získanie prístupu k súkromným investíciám, diverzifikovanie zdrojov financovania a efektívne pridelovanie kapitálu v rámci celej EÚ je nevyhnutné **prehĺbenie únie kapitálových trhov**. Rast kapitálových trhov a ich cezhraničná integrácia umožní spoločnostiam získať prístup k rôznym zdrojom financovania a investičným príležitostiam, keď začínajú a rozširujú svoje činnosti v Európe. Okrem toho musí EÚ prekonať fragmentáciu, aby sa uľahčili cezhraničné investície. To si vyžaduje lepšie zosúladenie insolvenčných zákonov, zjednodušenie prístupu ku kapitálovým trhom, a to najmä pre menšie spoločnosti, intenzívnejšie zapojenie retailových investorov na kapitálových trhoch, spoľahlivú trhovú infraštruktúru, jednoduchý prístup k finančným informáciám a integrovanejší dohľad.

Komisia je pripravená plne podporiť Európsky parlament a Radu, aby rýchlo prijali jej návrhy a zvýšili úroveň ambícií, a to v súčasnosti aj v budúcnosti. Všetky návrhy akčného plánu únie kapitálových trhov by sa mali prijať do konca mandátu Komisie. Teraz nastal čas konať.

Dokončenie bankovej únie je mimoriadne dôležité aj pre konkurencieschopnosť hospodárstva EÚ. Keďže 75 % úverov pre podniky poskytujú banky z EÚ, silná banková únia je kľúčová pre finančnú stabilitu. Komisia bude postupovať na základe vyhlásenia Euroskupiny a preskúma rámec pre krízové riadenie a ochranu vkladov¹⁵.

Únia kapitálových trhov a banková únia nepredstavujú odvetvovú politiku – podporujú zdravie celého európskeho hospodárstva.

Daňový rámec EÚ je takisto kľúčový pri podpore rastu a súkromných investícií, a to najmä prostredníctvom odstraňovania daňových prekážok brániacich cezhraničným investíciám. Ako bolo oznámené, Komisia predloží návrhy celoeurópskeho systému zrážkovej dane a nového rámca pre zdaňovanie príjmov podnikov v Európe (BEFIT).

Regulačný rámec pre finančné služby prešiel od finančnej krízy podstatnými zmenami v záujme zabezpečenia stability a posilnenia kapitálových trhov. Zatiaľ čo stabilný rámec prispieva k podnikateľsky priaznivému prostrediu a právnej istote pre účastníkov trhu, právne predpisy o finančných službách by mali využívať príležitosti, ktoré prinášajú inovácie a technologické zmeny, a zároveň riešiť vznikajúce riziká v súlade so stratégiami v oblasti digitálnych financií a retailových platieb¹⁶.

EÚ sa stala **na medzinárodnej scéne lídrom v oblasti udržateľného financovania**. Snaží sa o konvergenciu štandardov vykazovania informácií o udržateľnosti na globálnej úrovni, a to najmä prostredníctvom Medzinárodnej platformy pre udržateľné financovanie. Komisia sa bude snažiť čo najviac uľahčiť vykonávanie povinností zverejňovania a zároveň zachovať

---

¹⁵ [Vyhlásenie Euroskupiny o budúcnosti bankovej únie zo 16. júna 2022 – Consilium \(europa.eu\)](#).

¹⁶ COM(2020) 591 final a COM(2020) 592 final. Komisia napríklad navrhne podporný rámec na potenciálnu emisii digitálneho eura Európskou centrálnou bankou.

ambíciu EÚ v oblasti zelenej transformácie a poskytnúť usmernenia spoločnostiam¹⁷. V súčasnosti prebiehajú práce na komplexnom posúdení vykonávania nariadenia o zverejňovaní informácií o udržateľnosti v sektore financií.

Počiatkové verejné financovanie môže podnietiť a mobilizovať súkromné investície.

Európska rada pre inovácie zriadená v rámci programu Horizont Európa dosiaľ podporila prostredníctvom uľahčenia prístupu k financiám a poradenským službám viac ako 112 tzv. kentaurov¹⁸ a viac ako 12 tzv. jednorožcov. Program InvestEU sa zameriava na mobilizovanie financovania vo výške viac ako 372 miliárd EUR, a to najmä súkromného, zameraného na prioritné oblasti a Komisia spolupracuje s EIB a inými implementujúcimi partnermi pri navrhovaní sortimentu produktov, ktorý reaguje na súčasné potreby, a to vrátane špecializovaných produktov v rámci rizikového kapitálu spoločností, ktoré sú v počiatkovej fáze alebo vo fáze rastu. To však na uspokojenie potrieb budúcnosti nepostačuje. Komisia preto zvažuje, ako by sa mohlo zvýšiť celkové financovanie Programu InvestEU, a to najmä na obdobie od roku 2024 do roku 2027. Okrem toho bude významnú úlohu pri získavaní súkromných investícií do kritických a vznikajúcich technológií pre zelenú a digitálnu transformáciu zohrávať Európsky fond suverenity.

Významné súkromné investície sú dôkazom dôvery v konkurencieschopnosť Európy. Rizikový kapitál dopĺňa financovanie bánk diverzifikovanejšími modelmi financovania pre podniky, a najmä mladé inovačné spoločnosti. EÚ musí zrýchliť svoje úsilie o ponúkanie príležitostí na rovnakej úrovni s ostatnými vedúcimi ekonomikami.

Na monitorovanie tohto faktora sa navrhujú tieto kľúčové ukazovatele výkonnosti:

KPI	Zdroj	Cieľ	Najnovšie dostupné údaje
3 Čisté súkromné investície ako podiel na HDP	Prehľad výsledkov jednotného trhu	Zvýšenie	3,2 % (2021) 2,6 % (2020)
4 Investície do rizikového kapitálu	Prehľad výsledkov jednotného trhu	Zvýšenie	0,48 % (2021) 0,03 % (2018)

3. Verejné investície a infraštruktúra

Verejné investície sú nevyhnutné na podporu konkurencieschopnosti prostredníctvom investícií do oblastí, ako je výskum a vývoj, vzdelávanie a zdravotná starostlivosť, posilnenie dobre prepojeného a bezproblémového jednotného trhu prostredníctvom investícií do infraštruktúry a na prilákanie súkromných investícií. V roku 2022 dosiahli verejné investície v EÚ výšku 3,2 % HDP. V roku 2021 dosiahli verejné výdavky na vzdelávanie výšku 4,8 % HDP.

¹⁷ Komisia už poskytla usmernenia k povinnostiam zverejňovania, napríklad v súvislosti s taxonómiou, a do polovice roka 2023 poskytne ďalšie usmernenia k nariadeniu o zverejňovaní informácií o udržateľnosti v sektore financií.

¹⁸ Kentaury alebo začínajúce jednorožce sú označenia startupov, ktoré dosiahli ocenenie vo výške viac ako 100 miliónov EUR. Jednorožce sú startupy, ktoré dosiahli ocenenie vo výške viac ako 1 miliarda EUR.

Verejné rozpočty EÚ a jej členských štátov poskytujú občanom vysokú úroveň verejných služieb a infraštruktúry. Základným predpokladom na dosiahnutie odolnosti našich hospodárstiev sú kvalitné systémy zdravotnej starostlivosti a vzdelaná spoločnosť pripravená na výzvy budúcnosti.

Politika súdržnosti vo veľkej miere prispieva k verejným investíciám na úrovni EÚ, keďže plní spoločne dohodnuté európske priority a stimuluje hospodársku konvergenciu a odolnosť. Kohézne fondy budú aj v budúcnosti významné pre konkurencieschopnosť Únie, keďže využívajú potenciál všetkých regiónov a riešia ich osobitné potreby.

Európsky rámec správy hospodárskych záležitostí je potrebné naliehavo reformovať, aby bol k dispozícii súbor fiškálnych pravidiel EÚ, v ktorom sa v plnej miere zohľadňuje nová hospodárska a geopolitická realita. Reformné smerovania Komisie majú za cieľ spojiť fiškálne, reformné a investičné záväzky jednotlivých členských štátov v spoločnom rámci EÚ. Fiškálne trajektórie jednotlivých krajín, ako aj prioritné verejné investície a reformné záväzky spoločne zaručia udržateľný a inkluzívny rast a zároveň zabezpečia trvalé a postupné znižovanie dlhu.

Ďalej platí, že kľúčové sú pokračujúce a zvyšujúce sa verejné investície do zabezpečovania veľkej dekarbonizovanej infraštruktúry. Na podporu rastu priemyslu a využívanie všetkých príležitostí na jednotnom trhu je potrebná zvýšená kapacita a modernizácia **energetickej a dopravnej infraštruktúry, ako aj infraštruktúry prepojitelnosti** v celej EÚ.

Modernizáciou európskej dopravnej infraštruktúry sa zabezpečia inteligentné, bezpečnejšie a účinnejšie služby v oblasti mobility a logistiky pre občanov a podniky, ktoré sú odolné proti zmene klímy. Prepojitelnosť je mimoriadne dôležitá pre súdržnosť, ale oveľa viac pre členské štáty na periférii jednotného trhu. EÚ by mala takisto naďalej zohrávať vedúcu úlohu pri posilňovaní rovnakých podmienok na globálnej úrovni v odvetviach letectva a námorníctva.

Pre tieto infraštruktúry, ako aj pre energetiku majú zásadný význam **cezhraničné projekty a projekty viacerých krajín**. EÚ aj členské štáty musia zjednodušiť, zrýchliť a harmonizovať digitalizáciu a regulačný proces v prípade projektov infraštruktúry, a najmä cezhraničných prepojení a nedostatkov.

Kozmický priestor je čoraz častejšie kritickým faktorom zabezpečujúcim dobré fungovanie našich ekonomík, ako aj **bezpečnosti a obrany**. Kozmický priestor má viaceré synergie s odvetvím obrany¹⁹. Ich využívanie a ďalšia konsolidácia hlavných vesmírnych programov EÚ (Galileo, Copernicus a IRIS) umožní EÚ dosiahnuť svoje geopolitické a strategické ciele (ako je obrana hraníc, bezpečnosť, riadenie núdzových situácií, zníženie závislostí), podporiť inováciu a posilniť európsky hospodársky rast.

Verejné obstarávanie môže stimulovať dodávateľské reťazce prostredníctvom zvýšeného dopytu. Ak sa využije strategicky, čiže sa nebude zameriavať iba na cenu, môže posilniť bezpečnosť dodávok a udržateľnosť a zvýšiť odolnosť priemyselných ekosystémov. Akt o emisne neutrálnom priemysle²⁰ je krokom týmto smerom. Takisto by sa mala zjednodušiť účasť inovačných a udržateľných MSP alebo konzorcií, ktorých súčasťou sú takéto MSP, na verejnom obstarávaní. Ak je to možné, výzvy by sa mali navrhovať tak, aby umožnili účasť MSP, a to aj pri projektoch v rámci stratégie Global Gateway.

---

¹⁹ Stratégia EÚ v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu [JOIN(2023) 9].

²⁰ COM(2023) 161 final.

Ak sa majú poskytovať vysokokvalitné verejné statky a stimulovať získavanie súkromných investícií, sú potrebné vhodné úrovne verejných investícií. Udržateľné verejné financie a rast môžu zabezpečiť požadovaný fiškálny priestor.

Na monitorovanie tohto faktora sa navrhuje tento kľúčový ukazovateľ výkonnosti:

KPI	Zdroj	Cieľ	Najnovšie dostupné údaje
5 Verejné investície ako podiel na HDP	Databáza AMECO	Zvýšenie	3,2 % (2022)

4. Výskum a inovácia

EÚ predstavuje približne pätinu všetkých najviac citovaných publikácií na svete, patentov, výskumu a inovácie, pričom má menej ako 7 % svetovej populácie.

EÚ v súčasnosti investuje približne 330 miliárd EUR ročne do výskumu a inovácie, čo zodpovedá 2,26 % jej HDP.

V roku 2021 tri kľúčové odvetvia zodpovedali za 73,6 % podnikových investícií do výskumu a vývoja v EÚ: automobilový priemysel (31,3 %), produkty a služby IKT (22,6 %) a zdravotníctvo (19,9 %)²¹.

V roku 2021 mala EÚ 69 jednorozčcov, pričom v Číne ich bolo 169 a v USA 470²².

Intenzita investícií EÚ do výskumu a vývoja sa v rokoch 2000 – 2020 zvýšila z 1,8 % HDP na 2,3 % HDP²³, stále však zostáva pod úrovňou USA (3,5 %), Japonska (3,37 %) a Južnej Kórey (4,8 %) v roku 2021²⁴.

Európa je naďalej vedeckou veľmocou, pričom sa zlepšila koordinácia výskumu na základe spoločných priorít v EÚ. Napriek tomu v porovnaní so svojimi konkurentmi neinvestuje dosť do výskumu a inovácie. **Súčasná investície do inovácie sa premietnu do posilnenej konkurencieschopnosti v budúcnosti.** Ak má priemysel EÚ zostať konkurencieschopný, musí sa zrýchliť tempo inovácií, a to najmä v prípade zelenej a digitálnej transformácie, ako aj odvetví, ktoré takisto formujú hospodárstvo a spoločnosť budúcnosti. V rozpočtoch EÚ a členských štátov sa sprístupňujú značné finančné prostriedky. V porovnaní s globálnymi partnermi EÚ sú však súkromné výdavky na výskum a vývoj relatívne nízke. Je potrebné aj súkromné financovanie vo väčšom objeme. Okrem zrýchlenia získavania finančných prostriedkov sú potrebné aj správne podnikateľské podmienky pre inovačné startupy a MSP, aby sa mohli rozširovať a zostať v EÚ. Európska rada pre inovácie kombinuje granty a vlastný kapitál a zameriava sa priamo na zabezpečovanie správnych podmienok, ktoré by startupom umožnili rozšírenie bez toho, aby sa museli pri hľadaní financovania premiestniť.

V záujme zvýšenia investícií do výskumu a inovácie Komisia povzbudzuje členské štáty, aby poskytovali všeobecné **daňové stimuly na činnosti výskumu a inovácie. Verejno-súkromné partnerstvá a opatrenia na podporu výskumu, vývoja a inovácie, a to aj v rámci projektov IPCEI,** sú kľúčové na zníženie rizika pri inovácii.

Hoci sa v rámci politiky súdržnosti podporuje konvergencia menej rozvinutých regiónov prostredníctvom podpory výskumu, inovácie a inteligentnej špecializácie, pre EÚ je dôležité,

²¹ Údaje z prehľadu výsledkov investícií EÚ do priemyselného výskumu a vývoja.

²² [Výsledky EÚ v oblasti vedy, výskumu a inovácií v roku 2022.](#)

²³ Údaje Eurostatu.

²⁴ Údaje OECD.

aby v inováciách vynikali všetky jej regióny. Nový európsky inovačný program sa zameriava na zrýchlenie a posilnenie inovácie v celej EÚ. Osobitne dôležité je to pre oblasti budúcnosti v prípade **čistých technológií, biotechnológií a digitálnych technológií**, ktoré sa vyznačujú vyššou produktivitou práce ako tradičné odvetvia²⁵. EÚ musí využiť potenciál týchto technológií, ak chce pripraviť svoje subjekty odvetvia tak, aby boli konkurencieschopné aj po roku 2030 a mohli v týchto oblastiach s vysokým potenciálom rastu nielen nasledovať, ale aj viesť.

Čisté technológie sú v súčasnosti ústredným prvkom zelenej transformácie a jednou z najslubnejších oblastí, v ktorej EÚ môže a mala by ďalej rozvíjať svoju konkurenčnú výhodu. EÚ je naďalej lídrom v oblasti čistých a inteligentných výrobných technológií a mala by využiť najmä svoje vedúce postavenie v oblasti obehovosti a zelených patentov s vysokou hodnotou. Takisto by mohla využiť svoje silné postavenie v oblastiach progresívnych materiálov a technológií pre klimatickú neutralitu v energeticky náročných odvetviach a transformovať a rozvíjať automobilový priemysel a odvetvie dopravy.

Okrem čistých technológií môže ponúknuť vysokohodnotné boriešenia pre širokú škálu použití a odvetví, ako je zdravotníctvo, **biotechnológia**, ktorá môže nahradiť fosilne alebo ťažené a dovážané materiály obnoviteľnými materiálmi z domácej produkcie. Pokiaľ ide o modrú biotechnológiu, zber, spracovanie a využívanie údajov o oceánoch a súvisiacej ľudskej činnosti má potenciál dobyť globálne trhy. Obehové biohospodárstvo ponúka obrovský potenciál skúmania náhradných možností v oblastiach, v ktorých je nedostatok prírodných zdrojov.

Ako finančný orgán EÚ zvyšuje skupina EIB verejné investície do podpory výskumu a vývoja inovačných projektov a technológií v súlade s prioritami EÚ. Prispieva tak k získaniu súkromných investorov, pretože poskytuje rizikové financovanie, ako aj technickú a finančnú expertízu pre inovačné projekty, a to aj v rámci Programu InvestEU.

EÚ nedosiahla dostatočný pokrok pri plnení cieľa percentuálneho podielu výdavkov na výskum a vývoj na HDP a zo súčasných trendov vyplýva, že do roku 2030 zďaleka nedosiahne cieľ 3 %. Na zachovanie konkurencieschopnosti aj po roku 2030 bude potrebné ešte väčšie úsilie. Hoci je veľký počet patentov dôkazom o tvorivosti a inovácii v EÚ, ich uvedenie na trh môžu uľahčiť regulačné testovacie prostriedky a finančná podpora.

Na monitorovanie tohto faktora sa navrhujú tieto kľúčové ukazovatele výkonnosti:

KPI	Zdroj	Cieľ	Najnovšie dostupné údaje
6 Intenzita výskumu a vývoja ako % HDP	Prehľad výsledkov jednotného trhu	> 3 % po roku 2030	2,26 % (2021)
7 Počet patentových prihlášok	Eurostat	Zvýšenie	67 713 (2021) 65 925 (2020)

5. Energia

Od najvyššieho prudkého zvýšenia cien plynu z augusta minulého roka sa ceny plynu

²⁵ Produktivita spoločností, ktoré investujú do inovácie založenej na údajoch a analýzy údajov, napríklad rastie približne o 5 až 10 % rýchlejšie ako v prípade ostatných spoločností (OECD: Inovácia založená na údajoch – veľké dáta pre rast a blahobyť, 2015).

znižujú a v súčasnosti sa pohybujú na úrovni približne 50 EUR/MWh, čo je porovnateľné s cenami pred vojnou, z januára 2022. Ceny elektriny pre podniky aj spotrebiteľov v EÚ však naďalej zostávajú vyššie ako v iných častiach sveta, v porovnaní s USA sú napríklad dvojnásobné²⁶.

V roku 2021 pochádzalo 21,8 % hrubej konečnej spotreby energie v EÚ z obnoviteľných zdrojov. V roku 2022 sa inštalovaná kapacita (353 GW) zvýšila o 16 %, čím sa ušetrilo približne 11 miliárd m³ ekvivalentu plynu ročne.

Na zachovanie svojej konkurencieschopnosti EÚ potrebuje spoľahlivé a bezpečné dodávky cenovo dostupnej energie a dobre integrovaný trh s energiou, aby dokázala zvládnuť výpadky. **Ceny energie** boli vždy vyššie v EÚ ako v ostatných regiónoch sveta a tento rozdiel sa nedávno ešte prehĺbil v dôsledku útočnej vojny Ruska voči Ukrajine. Vyššie ceny energií v porovnaní s niektorými globálnymi konkurentmi budú v EÚ pretrvávať ešte istý počet rokov. Plán REPowerEU²⁷ sa zameriava na zvýšenie energetickej nezávislosti EÚ a zrýchlenie plnenia cieľov dekarbonizácie z Európskej zelenej dohody. V súčasnosti sa prerokúva alebo bolo nedávno prijatých viacero právnych predpisov na zvýšenie ambície v oblastiach obnoviteľných zdrojov energie a energetickej efektívnosti a na stabilizovanie trhov, ako aj ochranu spotrebiteľov pred vysokými cenami energie.

Rýchlejšie zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie a energetickej efektívnosti sú kľúčové na zlepšenie našich ekonomických fundamentov, zníženie cien energie, ako aj zabezpečenie našej energetickej nezávislosti. To si bude vyžadovať významné investície do výroby energie, energetickej siete aj priemyselnej kapacity v týchto odvetviach. Revíziou koncepcie trhu s elektrinou²⁸ sa posilnia stimuly pre súkromné investície do obnoviteľných zdrojov energie. Po vydaní Priemyselného plánu v kontexte Zelenej dohody a jeho schválení riadiacimi orgánmi EIB vyjadrila ochotu zvýšiť svoj príspevok na plán REPowerEU z 30 miliárd EUR na 45 miliárd EUR, čo by mohlo pritiahnúť investície do kapacity a zavádzania emisne neutrálneho priemyslu v celkovej výške viac ako 150 miliárd EUR.

Okrem toho si elektrifikácia hospodárstva vyžaduje modernizáciu sústavy na podporu integrácie obnoviteľných zdrojov energie a **digitalizácie energetickej sústavy**. **Uskladňovanie energie** bude takisto zohrávať významnú úlohu pri zaisťovaní flexibility a bezpečnosti dodávok uľahčovaním integrácie výroby energie z obnoviteľných zdrojov, podporou elektrizačnej sústavy a uskladnením energie na čas, keď bude najpotrebnejšia.

EÚ stanovila ambiciózne ciele v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov a v súčasnosti ich musí plniť, aby zvýšila svoju energetickej nezávislosť a postupne znížila rozdiel v nákladoch v porovnaní s inými časťami sveta.

Na monitorovanie tohto faktora sa navrhujú tieto kľúčové ukazovatele výkonnosti:

KPI	Zdroj	Cieľ	Najnovšie dostupné údaje
8 Podiel energie z obnoviteľných zdrojov	Eurostat	45 % v roku 2030	21,77 % (2021)
9 Ceny elektriny pre	Eurostat	Nadol	0,1604 EUR za kWh

²⁶ Ceny energie, Medzinárodná agentúra pre energiu (2022). V treťom štvrtroku 2022 boli ceny elektriny pre priemyselných spotrebiteľov na úrovni 192,59 USD/MWh v porovnaní s 94,22 USD/MWh v USA.

²⁷ COM(2022) 230 final.

²⁸ COM(2023) 148 final a COM(2023) 147 final.

spotrebiteľov mimo
domácnosti

a potom
stabilne

(1. polrok 2022)

6. Obehovosť

Obehové hospodárstvo umožnené technologickou revolúciou je mimoriadne dôležité na oddelenie hospodárskeho rastu EÚ od využívania primárnych zdrojov. Európe by takisto umožnilo zvýšiť produktivitu zdrojov až o 3 % ročne. Premietlo by sa do zvýšenia HDP o 7 % v porovnaní s nezmenenou situáciou, čo by malo ďalší pozitívny vplyv na zamestnanosť a životné prostredie²⁹.

V roku 2021 dosiahla miera obehového využívania materiálov v EÚ úroveň 11,7 %³⁰. Podľa odhadov Eurostatu vytvorili v roku 2021 odvetvia obehového hospodárstva 4,3 milióna pracovných miest³¹ a pridanú hodnotu 299 miliónov EUR³².

Obehové hospodárstvo ponúka veľkú príležitosť na zníženie závislosti od zdrojov a odpadu, ako aj na zvýšenie produktivity zdrojov, zamestnanosti a rastu. Takisto má potenciál vytvoriť nový rozsah služieb, obehových obchodných modelov s výrobkami ako službami, vzájomnou výmenou medzi partnermi, výrobou na požiadanie a digitálnymi riešeniami. Politiky EÚ v oblasti obehového hospodárstva podporujú cieľ EÚ týkajúci sa zníženia jej obchodných závislostí. Pre obehové hospodárstvo budú kľúčové výrobky určené na opravu, opätovné použitie a recykláciu a získavanie väčšej hodnoty z materiálu. Priemyselná symbióza, pri ktorej sa odpad a vedľajšie výrobky priemyslu stávajú surovinami pre ďalšie výrobky, predstavuje ďalšiu oblasť udržateľného priemyselného rastu.

Dobre fungujúci trh s druhotným materiálom bude mimoriadne dôležitý v prípade nedostatku zdrojov. Na tento účel bude akt o kritických surovinách³³ stimulovať recykláciu, pričom cieľom politiky je uspokojiť 15 % dopytu v EÚ po recyklovaných kritických surovinách. Tým sa prispeje k posilneniu rámca pre odpad z takýchto materiálov a ich obehovosť a podporí materiálovo efektívna recyklácia v záujme zabezpečenia silného sekundárneho trhu.

Spoločné pravidlá platné v celej EÚ zjednodušujú podnikom zvládnutie tejto výzvy. Po prijatí **pravidiel ekodizajnu pre udržateľné výrobky** budú tieto pravidlá podporovať efektívne využívanie zdrojov a energetickú efektívnosť, čím sa zvýši zhodnocovanie a recyklácia materiálov z výrobkov na konci životnosti a zabráni tvorbe odpadu, prípadne sa tvorba odpadu minimalizuje. Priložený **digitálny pas výrobku** umožní spotrebiteľom a podnikom jednoduchý prístup ku kľúčovým informáciám o spotrebe energie, trvanlivosti recyklovaného obsahu, opraviteľnosti a recyklovateľnosti výrobkov v EÚ. Odvetvia náročné

²⁹ *Growth Within: A Circular Economy Vision For a Competitive Europe* (Vnútorý rast: vízia obehového hospodárstva pre konkurencieschopnú Európu); McKinsey Centre for Business and Environment & Ellen MacArthur Foundation; jún 2015.

³⁰ [Obehové hospodárstvo – materiálové toky – Vysvetlenie štatistík \(europa.eu\);
\[https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Circular_economy_-_material_flows\]\(https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Circular_economy_-_material_flows\)](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Circular_economy_-_material_flows)

³¹ Údaje [Eurostatu](#).

³² Údaje [Eurostatu](#).

³³ COM(2023) 160.

na materiály a zdroje uvedené v akčnom pláne pre obehové hospodárstvo³⁴ sa budú uprednostňovať pri stanovovaní nadčasových pravidiel ekodizajnu, pričom nadchádzajúce pravidlá na podporu práva na opravu budú podporovať hospodársku súťaž v odvetví opráv.

So stúpajúcim množstvom recyklovaných, opravených a opätovne použitých výrobkov a materiálov bude obehovosť zlepšovať udržateľnosť, podporovať inovácie a vytváranie pracovných miest, viesť k nižším vstupným nákladom pre priemysel EÚ a znižovať závislosť od surovín vrátane tých kritických.

Na monitorovanie tohto faktora sa navrhuje tento kľúčový ukazovateľ výkonnosti:

KPI	Zdroj	Cieľ	Najnovšie dostupné údaje
10 Miera obehového využívania materiálov	Eurostat	Do roku 2030 zdvojnásobiť v porovnaní s rokom 2020 (akčný plán pre obehové hospodárstvo)	11,7 (2021)

7. Digitalizácia

Podľa odhadov by mal v roku 2023 globálny trh s informačnými a komunikačnými technológiami, ktoré predstavujú jedno z najväčších odvetví, dosiahnuť hodnotu 6 biliónov EUR³⁵. Celková hodnota odvetvia IKT v EÚ bola v roku 2021 viac ako 604 miliárd EUR, resp. 4,9 % HDP EÚ.

Napriek tomu, že odvetvie IKT je mimoriadne dôležité pre konkurencieschopnosť mnohých odvetví, podiel EÚ na globálnom trhu s IKT sa v roku 2022 znížil na 11,3 % z 21,8 % v roku 2013. V roku 2022 dosiahlo iba 69 % MSP základnú úroveň digitálnej intenzity a 8 % spoločností využívalo technológie umelej inteligencie (2021)³⁶.

Digitálne technológie majú obrovský vplyv na konkurencieschopnosť hospodárstva EÚ ako celku, pretože podporujú efektívnosť a inováciu. Ich prijatie a začlenenie do celého hospodárstva bude mať zásadný význam pre celkovú konkurencieschopnosť a produktivitu. Zároveň EÚ musí v záujme udržania si vedúceho postavenia priemyslu získať vedúcu úlohu v kľúčových vertikálach digitálnych technológií od umelej inteligencie až po kvantovú výpočtovú techniku, mikroelektroniku a virtuálnu realitu a nasadiť digitálne infraštruktúry od kybernetickej bezpečnosti, 5G až po cloud computing a údaje.

Cezhranične sa zavádzajú bezpečné, zabezpečené a udržateľné **digitálne infraštruktúry** v oblastiach ako 5G siete, satelitná prepojitelnosť a cloud computing. Budúce sieťové spojenie bude kombináciou prevodu a ukladania údajov z počítačov na celom svete

³⁴ COM(2020) 98 final. Komisia spolu so zainteresovanými stranami stanovuje priority na vymedzenie takýchto pravidiel na formovanie trhu, ktoré sa budú pravidelne skúmať, aby sa udržal krok s technologickým vývojom.

Verejná konzultácia týkajúca sa [nových priorít v oblasti ekodizajnu udržateľných výrobkov](#).

³⁵ [Podiel IKT na globálnom trhu podľa krajín za rok 2022 | Statista](#).

³⁶ Údaje Eurostatu.

prepojených vďaka podmorským káblom a našim satelitným sieťam. EÚ musí začať plánovať a vyvíjať budúcu prepojitelnosť.

Umelá inteligencia ponúka množstvo nových príležitostí na zvýšenie konkurencieschopnosti. Na preklopenie priepasti medzi laboratóriom a trhom Komisia spoločne s členskými štátmi financuje skúšobné a experimentálne zariadenia pre spoločnosti na skúšanie ich najnovších technológií založených na umelej inteligencii v prostrediach reálneho sveta. Komisia bude podporovať potenciál aplikácií umelej inteligencie aj vo verejnej správe.

Na základe úspechu spoločného podniku pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku³⁷ EÚ zrýchli výskum a inováciu v oblasti **kvantovej výpočtovej techniky**, komunikácie a snímania, čo bude mať rozhodujúci vplyv a prinesie príležitosti v rôznych odvetviach uplatňovania vrátane finančníctva, logistiky a elektronických komunikácií, ako aj národnej bezpečnosti a obrany. **Polovodiče** sú už teraz kriticky dôležité pre odolnosť priemyslu a budú ešte potrebné. Európskym aktom o čipoch³⁸ sa podporí konkurencieschopnosť ekosystému polovodičov EÚ, pričom sa zlepší technologická suverenita EÚ a zaisť sa bezpečnosť dodávok.

Pokiaľ ide o ďalší vývoj, sieť **Web 4.0**, v ktorej bude všetko bezproblémovo prepojené, bude prelomová. Organizácie a podniky už investujú do **digitálnych dvojčiat**, ktoré poskytujú presné digitálne simulácie objektu. Umožnia efektívnejšie plánovanie a predvídanie potrieb a prestojov alebo zabránia kolapsom. Komisia vyvíja digitálne dvojča Zeme (Destinácia Zem) na účely modelovania a simulovania prírodných javov, ktoré bude k dispozícii v polovici roka 2024. Digitálne dvojča oceánov sa očakáva na konci roka 2024. Nasledovať budú ďalšie digitálne dvojčatá, ako napríklad mestské digitálne dvojčatá alebo „virtuálne dvojča človeka“ ako prelomová pomôcka pre medicínsky výskum (očakáva sa najskôr v roku 2025).

Čoraz prepojenejší svet má však aj svoje riziká. Pre bezpečnosť a odolnosť je mimoriadne dôležitá **kybernetická bezpečnosť**. Posilňuje sa legislatívny rámec EÚ pre kybernetickú bezpečnosť, a to aj prostredníctvom navrhovaného aktu o kybernetickej odolnosti, ktorý sa zameriava na ochranu prepojených produktov – zavedú sa ním prísne spoločné štandardy, z ktorých bude mať celkovo prospech aj európske odvetvie kybernetickej bezpečnosti. Komisia takisto pomáha MSP stať sa kyberneticky odolnejšími, a to prostredníctvom centier digitálnych inovácií. Investície do výskumu a vývoja špičkových technológií kybernetickej bezpečnosti a ich nasadzovania na všetkých úrovniach hospodárstva sú nevyhnutnosťou a predstavujú príležitosť pre európske odvetvie kybernetickej bezpečnosti.

Digitalizácia je základným predpokladom budúcej konkurencieschopnosti a je potrebné vyvinúť úsilie, aby EÚ dobehla tempo a stala sa globálnou vedúcou silou v tomto kľúčovom odvetví. V politickom programe Digitálne desaťročie sa stanovujú ciele, ktoré sa majú dosiahnuť do roku 2030. Naším cieľom je, aby viac ako 90 % MSP dosiahlo základnú úroveň digitálnej intenzity a aby aspoň 75 % podnikov využívalo služby cloud computingu, veľké dáta alebo technológie umelej inteligencie³⁹.

---

³⁷ Vďaka spoločnému podniku pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku (EuroHPC) má v súčasnosti EÚ v prevádzke osem superpočítačov, z ktorých dva patria do najlepšej desiatky najvýkonnejších superpočítačov na svete.

³⁸ Návrh NARIADENIA RADY, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/2085, ktorým sa zriaďujú spoločné podniky v rámci programu Horizont Európa, pokiaľ ide o spoločný podnik pre čipy. COM(2022) 47 final.

³⁹ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2481 zo 14. decembra 2022, ktorým sa zriaďuje politický program digitálne desaťročie do roku 2030 (Ú. v. EÚ L 323, 19.12.2022, s. 4 – 26).

Na monitorovanie tohto faktora sa navrhujú tieto kľúčové ukazovatele výkonnosti:

KPI	Zdroj	Cieľ	Najnovšie dostupné údaje
11 Digitálna intenzita MSP Únie	Eurostat	90 % do roku 2030	69 % (2022)
12 Prijatie digitálnych technológií spoločnosťami	Eurostat	75 % do roku 2030	Služby cloud computingu 41 % (2021) Veľké dáta 14,2 % (2020) Umelá inteligencia 7,9 % (2021)

8. Vzdelávanie a zručnosti

V dôsledku zelenej a digitálnej transformácie bude musieť čoraz viac jednotlivcov nadobudnúť nové zručnosti, aby udržali tempo s technologickým vývojom vo svojej práci alebo prijali prácu v iných odvetviach. Preto sa v Akčnom pláne na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv stanovuje hlavný cieľ zvýšiť do roku 2030 podiel všetkých dospelých zúčastňujúcich sa každoročne na odbornej príprave aspoň na 60 % z 37 % v roku 2016 a takisto zvýšiť do roku 2030 mieru zamestnanosti aspoň na 78 %.

Riešenie nedostatku zručností si vyžaduje uľahčenie mobility zjednodušením uznávania zručností a kvalifikácií medzi členskými štátmi a v prípade štátnych príslušníkov tretích krajín.

Vysokokvalitné a inkluzívne systémy vzdelávania a odbornej prípravy EÚ sú jednou z jej najsilnejších stránok⁴⁰ a tvoria nevyhnutný predpoklad na zaistenie konkurencieschopnosti EÚ. Európa však už čelí nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily, a to aj v dôsledku demografických zmien. Pracovná sila s požadovanými zručnosťami je nevyhnutná na úspešné zvládnutie dvojakej transformácie, pretože umožňuje spoločnostiam expandovať v odvetviach rastu. Preto je mimoriadne dôležité podporovať nielen poskytovanie príležitostí na odbornú prípravu, ktoré vyhovujú súčasným alebo budúcim potrebám, ale aj uznávanie nadobudnutých zručností a kvalifikácií podnikmi a orgánmi verejného sektora, ako aj zabezpečenie dostatočne atraktívnych podmienok pre súčasných alebo potenciálnych pracovníkov na využívanie takýchto príležitostí na zlepšenie zručností a ich praktické využitie na pracovných miestach vysokej kvality.

Európsky program v oblasti zručností⁴¹ z roku 2020 je plánom EÚ na zabezpečenie dostatku kvalifikovanej pracovnej sily v EÚ, ktorá je potrebná na úspešné zvládnutie digitálnej a zelenej transformácie a posilnenie hospodárskej konkurencieschopnosti a zamestnanosti. Uznáva sa v ňom, že jednotlivci musia neustále zlepšovať úroveň svojich

⁴⁰ Podiel obyvateľstva vo veku 25 – 34 rokov, ktoré má úspešne ukončené terciárne štúdium, sa zvýšil z 32,2 % v roku 2010 na 41,2 % v roku 2021, zatiaľ čo celkový podiel osôb, ktoré predčasne ukončili vzdelávanie a odbornú prípravu, sa v EÚ v rokoch 2011 až 2021 znížil o 3,5 percentuálneho bodu na 9,7 %. Zdroj: [Osoby, ktoré predčasne ukončili vzdelávanie a odbornú prípravu – Vysvetlenie štatistík \(europa.eu\)](#).

⁴¹ COM(2020) 274 final.

zručností, ale aj získavať nové zručnosti, keďže je pravdepodobnejšie, že počas svojej kariéry zmenia pracovné miesta či dokonca odvetvia. To si vyžaduje prístup k odbornej príprave, ale aj poradenské a potvrdzovacie služby. Cieľom štrukturálneho dialógu o digitálnom vzdelávaní a zručnostiach je zabezpečiť na budúcnosť zameraný súbor zručností, ktorý bude základom dlhodobej konkurencieschopnosti.

V Európskom roku zručností 2023 sa bude klásť dôraz na zručnosti, ktoré pomôžu pracovníkom aj spoločnostiam, a najmä MSP, riešiť nedostatok zručností v EÚ. Podporí zmýšľanie zamerané na rekvifikáciu a zvyšovanie úrovne zručností, čo ľuďom pomôže získať správne zručnosti pre kvalitné pracovné miesta.

Jednotné kontaktné miesta na vnútroštátnej/regiónálnej úrovni môžu uľahčiť prístup jednotlivcov k všetkým službám súvisiacim so zručnosťami. Komisia bude naďalej uľahčovať výmenu najlepších postupov na základe existujúcich nástrojov, akými sú individuálne vzdelávacie účty.

Sú potrebné ďalšie kroky na zabezpečenie udržateľného riešenia nedostatku zručností, ktorý ovplyvňuje hospodárstvo EÚ, a to v súlade s **prístupom založeným na uprednostňovaní zručností**. Osobitne výhodné to môže byť pre osoby zo znevýhodnených alebo nedostatočne zastúpených skupín, keďže pri tomto prístupe sa cenia a uznávajú skutočné zručnosti namiesto formálnych kvalifikácií.

Prechod na jednotný trh so zručnosťami si vyžaduje **prenosnosť** zručností v rámci celej EÚ. Komisia bude plne podporovať využívanie ustanovení smernice o uznávaní odborných kvalifikácií, a to najmä pokiaľ ide o spoločné rámce odbornej prípravy a spoločné testy odbornej prípravy. Komisia preskúma aj spôsoby uľahčenia potvrdzovania a uznávania certifikátov vrátane kvalifikácií mimo rozsahu pôsobnosti smernice o uznávaní odborných kvalifikácií.

Musíme využívať potenciál **žien a mládeže** pomocou opatrení na zvýšenie miery účasti žien vo všetkých odvetviach a na všetkých úrovniach a na podporu včasného začlenenia mládeže na pracovný trh. Okrem toho musíme podporovať rovnaké príležitosti a účasť všetkých vrátane ľudí zo znevýhodneného prostredia, menšín a osôb so zdravotným postihnutím. Na riešenie tejto problematiky sa zameriava nadchádzajúca iniciatíva na aktualizovanie rámca kvality stáží. Začlenenie ľudí s nízkou úrovňou dosiahnutého vzdelania a ďalších nedostatočne zastúpených skupín na pracovný trh prospeje celej spoločnosti a prispeje k riešeniu súčasného nedostatku pracovnej sily v EÚ. **Legálna migrácia** môže takisto prispieť k zmierneniu najnaliehavejšieho nedostatku pracovných síl a zručností. Komisia tento rok predstaví iniciatívu v oblasti uznávania zručností a kvalifikácií štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorá bude kombináciou systematických dlhodobých opatrení na zlepšenie uznávania a krátkodobých opatrení na riešenie niektorých z najbezprostrednejších nedostatkov v oblasti zručností v EÚ.

Musí sa prehodnotiť a podporovať technická a manuálna práca, aby sa viac odborníkov rozhodlo venovať týmto oblastiam. **Odborné vzdelávanie a príprava (OVP)** musia byť začlenené do plánovaných hospodárskych reforiem, ako aj regionálnych a odvetvových stratégií, aby sa včas zabezpečili zručnosti pre povolania potrebné v budúcnosti. Významnú úlohu zohráva iniciatíva EÚ v podobe centier excelentnosti odborného vzdelávania a prípravy, ktoré úzko spolupracujú s podnikmi vrátane MSP a prispievajú k regionálnemu rozvoju, podnikateľstvu, inovácii, priemyselným klastrom a stratégiám pre inteligentnú špecializáciu. Komisia takisto naďalej podporuje učňovskú prípravu prostredníctvom Európskeho združenia učňovskej prípravy, ktoré za posledných desať rokov získalo viac ako 1 milión učňovských stáží v rámci 400 záväzkov. Vo všeobecnosti platí, že na základe

iniciatív, ako je odporúčanie Rady z roku 2020 týkajúce sa OVP, sa musí potenciálnym učiacim sa zabezpečovať ponuka príležitostí na vzdelávanie a odbornú prípravu, ako aj atraktivnosť takýchto príležitostí. Komisia bude naďalej úzko spolupracovať s členskými štátmi na zabezpečení nielen kvantity odbornej prípravy, ale aj kvality jej výstupov a jej prispôsobenia potrebám odvetví.

Na pomoc podnikom pri dosahovaní prosperity a zachovanie najlepšej pracovnej sily sú kľúčové silné vzdelávacie systémy a dostupnosť kvalifikovanej pracovnej sily opierajúce sa o európsky systém s rovnakými príležitosťami a kvalitným zamestnaním. KPI o účasti na vzdelávaní a odbornej príprave bude k dispozícii každé dva roky na účely monitorovania prispôsobovania zručností pracovníkov meniacim sa požiadavkám. Silný trend v oblasti KPI pre IKT umožní sledovať nielen digitálnu podporu v podnikoch, ale aj postup žien v tejto oblasti.

Na monitorovanie tohto faktora sa navrhujú tieto kľúčové ukazovatele výkonnosti:

KPI	Zdroj	Cieľ	Najnovšie dostupné údaje
13 Každoročná účasť dospelých na vzdelávaní a odbornej príprave (ženy a muži)	Prieskum vzdelávania dospelých/výberové zisťovanie pracovných síl	60 % do roku 2030	37 % (2016)
14 Miera zamestnanosti dospelých	Eurostat	78 % do roku 2030	73 % (2021)
15 Špecialisti na IKT (ženy a muži)	Eurostat	20 miliónov do roku 2030	8,5 milióna 19,1 % žien (2021)

9. Obchod a otvorená strategická autonómia

Za posledné desaťročia získala EÚ hospodársku aj politickú silu vďaka svojmu postaveniu obchodnej veľmoci, ktorá využíva výhody otvoreného obchodu nielen pri tovare, ale aj službách a ochrane duševného vlastníctva. Dve tretiny dovozu EÚ tvoria medzivstupy, ako sú suroviny, súčiastky a diely potrebné pre výrobný proces. Z dlhodobých dôkazov z krajín EÚ vyplýva, že 1 % nárast otvorenosti hospodárstva je spojený so zvýšením produktivity práce o 0,6 %⁴².

Otvorený a diverzifikovaný obchod zabezpečuje väčšiu prosperitu, konkurencieschopnosť a odolnosť EÚ. V meniacom sa geopolitickom prostredí musí EÚ naďalej posilňovať svoje dodávateľské reťazce a obmedzovať závislosť obchodu od kritických surovín⁴³, a to aj v prípade iných strategických výrobkov a technológií, pri ktorých EÚ čelí závislosti od tretích krajín, pričom musí vytvárať partnerstvá a využívať externé póly rastu. Voľný, na pravidlách založený a spravodlivý obchod je nevyhnutným predpokladom bezpečnosti a diverzifikácie dodávok EÚ.

⁴² Európska komisia, správa o európskej konkurencieschopnosti za rok 2007.

⁴³ COM(2023) 165 final a COM(2023) 160 final.

EÚ sa bude naďalej usilovať o otvorenie trhov pre spoločnosti z EÚ prostredníctvom prehlbovania väzieb so spojencami a obchodnými partnermi. Komisia bude predovšetkým naďalej podporovať rozvoj **siete dohôd EÚ o voľnom obchode**, pričom bude maximálne využívať už existujúce dohody, a to prostredníctvom ich účinného vykonávania a presadzovania. EÚ bude zároveň naďalej spolupracovať so Svetovou obchodnou organizáciou, a to aj na jej reforme, a propagovať viacstranné obchodné pravidlá ako najúčinnější spôsob na zabezpečenie rovnakých podmienok pre hospodárske subjekty na celom svete.

EÚ by mala naďalej viesť medzinárodnú spoluprácu, z ktorej budú mať prospech všetky strany. EÚ bude naďalej **vytvárať partnerstvá**, a to nielen prostredníctvom obchodných dohôd, ale aj iných dohôd, ktorými sa ustanovuje spolupráca s partnermi v otázkach spoločného záujmu. V tomto zmysle je kľúčová stratégia Global Gateway, pozitívna ponuka EÚ pre vznikajúce trhy a rozvojové hospodárstva na podporu dvojakej transformácie a ľudského rozvoja. Ďalej EÚ presadzuje dohody o pravidlách digitálneho obchodu so zameraním na partnerov v Ázii, pri ktorých, pokiaľ je to možné, vychádza z digitálnych partnerstiev⁴⁴, čím presadzuje práva a hodnoty EÚ. Rada EÚ – India pre obchod a technológie je ďalším príkladom toho, ako posilniť naše medzinárodné partnerstvá so strategickými partnermi. Kritické suroviny sú takisto oblasťou, v ktorej sa EÚ bude snažiť rozšíriť svoju sieť partnerstiev a spolupracovať v rámci budúceho klubu pre suroviny, v ktorom budú pôsobiť spotrebiteľské krajiny a krajiny bohaté na zdroje, aby sa posilnili udržateľné investície.

EÚ bude takisto naďalej ešte užšie spolupracovať s USA ako partnerom so silnými spoločnými hodnotami. EÚ a USA spolupracujú na vykonávaní novej Transatlantickej iniciatívy pre udržateľný obchod s cieľom pokročiť na základe vzájomnej podpory pri plnení spoločných cieľov zeleného udržateľného obchodu a podporiť prechod na nízkouhlíkové a odolné hospodárstvo⁴⁵. Ako sa dohodli prezident Biden a predsedníčka von der Leyenová 10. marca, EÚ a USA prehĺbia spoluprácu na diverzifikovaní dodávateľských reťazcov kritických nerastných surovín a batérií, ako aj v oblasti hospodárskej bezpečnosti.

Pri plnení uvedených cieľov si EÚ a jej členské štáty nemôžu dovoliť konať iba reaktívne, musia aj zaviesť koordinovaný rámec hospodárskej bezpečnosti, ktorým sa cielene riešia riziká, pričom sa chránia výhody otvoreného obchodu a digitálnej spolupráce. EÚ bude takisto strategicky využívať dostupné autonómne nástroje, ako sú nástroje na ochranu obchodu, nariadenie o zahraničných subvenciách, nástroj medzinárodného obstarávania alebo navrhovaný nástroj EÚ proti nátlaku.

Recipročný prístup na trh a odstránenie prekážok obchodu (v prípade tovaru aj služieb) prinesie viac príležitostí pre obchod, investície, inováciu a rast produktivity.

Na monitorovanie tohto faktora sa navrhuje tento kľúčový ukazovateľ výkonnosti:

KPI	Zdroj	Cieľ	Najnovšie dostupné údaje
16 Obchod so zvyškom sveta	Eurostat	Zvýšenie	21,5 % (2021)

⁴⁴ V tejto súvislosti bude EÚ spolupracovať v oblasti pravidiel digitálneho obchodu s Južnou Kóreou a Singapurom a usilovať sa o spoluprácu v oblasti digitálneho obchodu s partnermi združenia ASEAN.

⁴⁵ V nadväznosti na oznámenie na ministerskom zasadnutí Rady EÚ – USA pre obchod a technológie v decembri 2022.

III. Regulačný rámec podporujúci rast

Pre konkurencieschopnosť Únie je mimoriadne dôležitá kvalita verejnej správy a kvalita regulačného rámca. EÚ sa stala tvorcom štandardov vysokej kvality v oblastiach politiky, ako je ochrana spotrebiteľa, hospodárska súťaž, životné prostredie a bezpečnosť na pracovisku, a zabezpečuje regulačnú stabilitu a istotu. Pri príprave nových predpisov sa Komisia opiera o jeden z najpokročilejších systémov lepšej tvorby práva, ktorý OECD zaradila na prvé miesto. Zlepšenia sú však vždy možné.

Novou **previerkou konkurencieschopnosti** sa zabezpečí, aby boli do posúdenia vplyvu legislatívnych návrhov začlenené aj očakávané vplyvy jednotlivých návrhov na nákladovú a cenovú konkurencieschopnosť, medzinárodnú konkurencieschopnosť a inovačnú kapacitu, ako aj na konkurencieschopnosť MSP. V záujme jej doplnenia sa bude Komisia zaoberať tým, ako lepšie posúdiť kumulatívne vplyvy jednotlivých opatrení politik na úrovni EÚ, aby bolo možné vypracovať metodiku. Okrem toho sa **zásada rovnováhy záťaže** zameriava na zabránenie zbytočnej záťaži, ak sa administratívne výdavky, ako napríklad na oznamovaciu povinnosť, osvedčovanie alebo označovanie, vyrovnávajú v tej istej oblasti politiky. Z nadchádzajúceho ročného prieskumu zaťaženia vyplynú prvé sľubné výsledky v tomto smere.

Oznamovacia povinnosť je potrebná na riadne monitorovanie a presadzovanie právnych predpisov, vyžaduje si však náklady, a to najmä v prípade MSP. **Ďalšie uľahčenie oznamovacej povinnosti a zníženie administratívnej záťaže je prioritou Komisie**⁴⁶. Doteraz sa kontroly vhodnosti⁴⁷ vykonali v niekoľkých oblastiach politiky a vyplynul z nich potenciál zjednodušiť požiadavky a znížiť náklady na oznamovanie. Komisia **do jesene znovu zracionalizuje a zjednoduší požiadavky na oznamovanie** pre spoločnosti a správne orgány, a to prvými návrhmi pre jednotlivé **zelené, digitálne a hospodárske tematické oblasti**. Cieľom má byť zmiernenie týchto záťaží o 25 % bez toho, aby to malo negatívny vplyv na súvisiace ciele politik. Vzhľadom na hlavnú legislatívnu činnosť tohto mandátu Komisie ide o mimoriadne vhodnú chvíľu na zintenzívnenie takéhoto úsilia. Takéto opatrenia majú potenciál nielen znížiť byrokraciu a zjednodušiť regulačné prostredie, ale aj uvoľniť kvalifikované zdroje, čo je prospešné pre konkurencieschopnosť podnikov. To isté sa môže vzťahovať aj na iné prierezové témy, ako je zjednodušenie/digitalizácia pravidiel označovania.

Dobre navrhnuté pravidlá EÚ majú tú výhodu, že zjednodušujú život občanom aj podnikom, najmä MSP, a to aj v oblastiach, v ktorých nahrádzajú mozaiku 27 vnútroštátnych rámcov jedným súborom pravidiel. Komisia bude naďalej rozvíjať **prístup k regulácii, ktorý je priaznivejší pre inováciu**, a to prostredníctvom častejšieho využívania **regulačných testovacích režimov/prostriedkov**, ktoré umožňujú určitý čas testovať nové riešenia

⁴⁶ Napríklad: nariadenie (EÚ) 2018/1999 o riadení energetickej únie, ktorým sa zlučuje energetické a klimatické plánovanie a zjednodušuje monitorovanie pokroku; skupina na vysokej úrovni pre oblasť administratívnej záťaže z roku 2007.

⁴⁷ Napríklad kontrola vhodnosti zameraná na podávanie správ a monitorovanie v rámci environmentálnej politiky EÚ (*Fitness check of Reporting and Monitoring of EU Environmental Policy*) [SWD(2017) 230], v rámci ktorej bolo preskúmaných 180 oznamovacích povinností v 60 právnych predpisoch.

v kontrolovanom prostredí. Komisia už navrhla takéto testovacie režimy pre umelú inteligenciu a emisne neutrálne odvetvia a navrhne ich aj pre farmaceutické odvetvie. Na základe toho Komisia aktívne zváži rozšírenie na ďalšie oblasti/odvetvia.

Komisia takisto zváži všade tam, kde je to možné, uplatnenie **regulačných modelov**, ktoré skôr stimulujú⁴⁸ ako predpisujú, čím sa znižujú náklady na dodržiavanie súladu pri dosiahnutí tých istých výsledkov.

Konkurencieschopnosť závisí od obnovy. Komisia bude naďalej **pravidelne posudzovať právne predpisy EÚ**, aby zistila, či sú naďalej vhodné na svoj účel. V oblastiach, ktoré podliehajú významným technologickým zmenám, bude Komisia skúmať lepšie využitie **doložiek o ukončení platnosti a preskúmaní** vo svojich legislatívnych návrhoch, aby zabezpečila nadčasovosť svojich právnych predpisov. Ak je na zabezpečenie stability a predvídateľnosti pre účastníkov trhu a ďalšie zainteresované strany potrebné včasné prijatie kľúčových právnych predpisov, Komisia sa bude usilovať získať jednoznačný politický záväzok Európskeho parlamentu a Rady ako spoluzákonodarcov.

Po prijatí právnych predpisov bude Komisia pokračovať v pomoci členským štátom pri **správnej transpozícii práva EÚ, a to v plnej miere a načas**. Tento dialóg bude pokračovať. Členské štáty sú povinné správne uplatňovať to, na čom sa dohodli ako európski zákonodarcovia, a to vrátane zdržania sa stále častého pridávania regulačnej alebo administratívnej záťaže nad rámec požiadaviek a ukladania nepotrebných záťaží na podniky a občanov pri transpozícii smerníc EÚ do vnútroštátneho práva (tzv. gold-plating). Viaceré praktické výhody harmonizácie na jednotnom trhu sa môžu stratiť, ak sa vykonávanie v jednotlivých členských štátoch do veľkej miery líši. Okrem toho musí byť transpozícia včasná, aby sa minimalizovalo riziko neistoty, pokiaľ ide o stav práva, a to najmä pre podniky. V tomto zmysle sa členské štáty, ako aj regionálne a miestne orgány vyzývajú, aby preskúmali súčasné procesy transpozície právnych predpisov EÚ.

Silná verejná správa je nevyhnutná na zachovanie vykonávania politík EÚ vo verejnom sektore. Komisia načrtne viacero opatrení⁴⁹ na prehĺbenie a posilnenie administratívnej spolupráce, podporu orgánov pri zlepšovaní súboru zručností štátnych zamestnancov a uľahčenie výmeny postupov a zamestnancov na podporu vykonávania konkrétnych reforiem, prípravu politických iniciatív alebo zavedenie nových nástrojov a prístupov riadenia.

Tento KPI odráža mieru, do akej podniky vnímajú jednoduchosť dodržiavania vládnych nariadení a administratívnych požiadaviek. Stúpajúci trend bude odrážať mieru, do akej môžu byť EÚ a jej členské štáty spoločne úspešné pri zabezpečovaní legislatívneho a administratívneho rámca prispievajúceho k rastu.

Na monitorovanie tohto faktora sa navrhuje tento kľúčový ukazovateľ výkonnosti:

KPI	Zdroj	Cieľ	Najnovšie dostupné údaje
17 Jednoduchosť dodržiavania regulačných požiadaviek	Prehľad výsledkov jednotného trhu	Zvýšenie	3,64 (2021) 3,33 (2018)

⁴⁸ Prostredníctvom podnikateľských alebo finančných stimulov.

⁴⁹ Európsky administratívny priestor v EÚ (ComPAct).

Záver

Vzhľadom na silnú globálnu hospodársku súťaž a nové geopolitické súvislosti nemožno konkurencieschopnosť nikdy považovať za samozrejmosť. Zaslúži si politickú pozornosť na najvyššej politickej úrovni. Opätovná pozornosť venovaná dlhodobej konkurencieschopnosti znamená, že Európska únia preberá zodpovednosť za svoju atraktívnosť a miesto vo svetovom hospodárstve.

EÚ sa nachádza v kľúčovej chvíli pre nasledujúce desaťročie a potrebuje spoločný tlak od podnikov aj tvorcov politík, ktorý nasmeruje Európu na správnu cestu do budúcnosti. Podniky majú dlhodobú perspektívu a pre svoje investície potrebujú predvídateľné a konkurencieschopné rámcové podmienky. To rozhodne o tom, kde sa uskutoční budúci hospodársky rast.

V tomto oznámení sa upriamuje pozornosť na hlavné faktory dlhodobej konkurencieschopnosti. Tieto faktory sú navzájom prepojené, pričom na naše súčasné výzvy neexistuje jediná odpoveď. V neustále sa meniacom prostredí sa budú tieto faktory merať na základe kľúčových ukazovateľov výkonnosti (KPI), cieľov a rámcov monitorovania, ktoré už boli vypracované v odvetvových politikách⁵⁰, prehľadu výsledkov jednotného trhu, programu Digitálne desaťročie a európskeho semestra. Komisia má v úmysle každoročne aktualizovať prehľad výsledkov jednotného trhu a prehľad konkurencieschopnosti. Môžu sa tak poskytnúť kombinované výsledky stavu konkurencieschopnosti EÚ na marcové zasadnutie Európskej rady, ako aj Európskemu parlamentu, na základe ktorých bude možné diskutovať o všetkých potrebných politických opatreniach. Pomôžu aj Komisii pri každodennej práci a spoluzákonodarcom pri dokončovaní právnych predpisov, ktoré majú vplyv na konkurencieschopnosť Európy. Záväzok členských štátov voči reformám a zosúladené, silné odkazy podnikom, podporené potrebnými investíciami a vykonávaním, umožnia budovať budúcu konkurencieschopnosť na silných stránkach Európy.

Komisia medzitým aktívne preskúma svoju reguláciu, posúdi, či je vhodná na daný účel, a bude sa snažiť prijať prístup k regulácii, ktorý je priaznivejší pre inováciu. Jasný regulačný rámec, podpora kľúčových inovácií, kvalifikovaná pracovná sila, ako aj zmiernenie požiadaviek na oznamovanie tam, kde je to možné, umožnia dlhodobý rast podnikateľského prostredia pre priemysel EÚ.

Európska rada a Európsky parlament sa vyzývajú, aby schválili priority uvedené v tomto oznámení a zohľadnili pokrok, ktorý sa pravidelne dosahuje.

---

⁵⁰ Rámec udržateľného rozvoja, index digitálnych ekonomík a spoločností, sociálny pilier, prehľad výsledkov inovácie a mnohé ďalšie ukazovatele poskytujú podrobný prehľad o súvisiacom vývoji v EÚ.

Príloha – Kľúčové ukazovatele výkonnosti (KPI) na monitorovanie konkurencieschopnosti priemyslu EÚ

Č.	KPI	Zdroj	Opis	Cieľ	Najnovšia hodnota
<i>Fungujúci jednotný trh</i>					
1	Integrácia na jednotnom trhu	Prehľad výsledkov jednotného trhu ⁵¹	Obchodný tok s tovarom a službami v rámci EÚ ako podiel na HDP EÚ.	Zvýšenie	23,5 % v prípade tovaru (2021) 21,5 % v prípade tovaru (2020) 6,75 % v prípade služieb (2021) 6,5 % v prípade služieb (2020)
2	Deficit súladu	Prehľad výsledkov jednotného trhu ⁵²	Meria počet transponovaných smerníc, v prípade ktorých Komisia začala konanie o nesplnení povinnosti v dôsledku nesprávnej transpozície.	0,5 %	1,3 % (2021)
<i>Prístup k súkromnému kapitálu a investíciám</i>					
3	Čisté súkromné investície ako podiel na HDP	Prehľad výsledkov jednotného trhu ⁵³	Súkromné investície priamo súvisia s jednoduchým prístupom k súkromnému kapitálu.	Zvýšenie	3,2 % (2021) 2,6 % (2020) 4,4 % (2019)
4	Investície do rizikového kapitálu	Prehľad výsledkov jednotného trhu ⁵⁴	Pokrok v tejto oblasti je dobrým ukazovateľom pokroku v prístupe k súkromnému kapitálu vo všeobecnosti. Nedávny pokrok, ale nízky v porovnaní s medzinárodnou úrovňou.	Zvýšenie	0,48 % (2021) 0,03 % (2018)

⁵¹ [Začlenenie tovaru a služieb | Prehľad výsledkov jednotného trhu \(europa.eu\).](#)

⁵² [Transpozícia | Prehľad výsledkov jednotného trhu \(europa.eu\).](#)

⁵³ [Odolnosť hospodárstva | Prehľad výsledkov jednotného trhu \(europa.eu\).](#)

⁵⁴ [Prístup k financiám | Prehľad výsledkov jednotného trhu \(europa.eu\).](#)

<i>Verejné investície a infraštruktúra</i>					
5	Verejné investície ako podiel na HDP	Databáza AMECO ⁵⁵	Verejné investície zohrávajú kľúčovú úlohu pri vývoji a udržiavaní infraštruktúr na podporu podnikania, napríklad energetickej a dopravnej infraštruktúry alebo infraštruktúry digitálnej pripojiteľnosti.	Zvýšenie	3,2 % (2022)
<i>Výskum a inovácia</i>					
6	Intenzita výskumu a vývoja ako % HDP	Eurostat ⁵⁶	Celkové výdavky v oblasti výskumu a vývoja (verejné a súkromné).	> 3 % po roku 2030	2,26 % (2021) 2,3 % (2020) 2,22 % (2019)
7	Počet patentových prihlášok ⁵⁷	Eurostat ⁵⁸	Patenty odrážajú kapacitu hospodárstva využívať poznatky a poukazujú na konkurenčnú výhodu, ktorú možno dosiahnuť prostredníctvom inovácie.	Zvýšenie	67 713 (2021) 65 925 (2020) 66 510 (2019)
<i>Energia</i>					
8	Podiel energie z obnoviteľných zdrojov	Eurostat ⁵⁹	Výroba energie z obnoviteľných zdrojov (podľa návrhu smernice o energii z obnoviteľných zdrojov).	45 % v roku 2030	21,77 % (2021) 22,04 % (2020) 19,89 % (2019)
9	Ceny elektriny pre spotrebiteľov mimo domácnosti ⁶⁰	Eurostat ⁶¹	Ceny elektriny pre priemyselných spotrebiteľov poskytujú dobrý ukazovateľ cenovej dostupnosti energie.	Nadol a potom stabilne	0,1604 EUR za kWh (1. polrok 2022) 0,0818 EUR (1. polrok 2020)

⁵⁵ https://ec.europa.eu/economy_finance/ameco_dashboard.

⁵⁶ [Databáza – Veda, technológia a inovácia – Eurostat \(europa.eu\)](#).

⁵⁷ Patentové prihlášky podané na Európsky patentový úrad podľa krajiny pobytu žiadateľov, predvolené zobrazenie v súbore údajov Eurostatu.

⁵⁸ [Štatistiky | Eurostat \(europa.eu\)](#). Kód online údajov: SDG_09_40.

⁵⁹ [Štatistiky | Eurostat \(europa.eu\)](#). Kód online údajov: NRG_IND_REN.

⁶⁰ Pásmo IC, spotreba od 500 do 2 000 MWh, predvolené zobrazenie v súbore údajov Eurostatu.

⁶¹ [Štatistiky | Eurostat \(europa.eu\)](#). Kód online údajov: NRG_PC_205.

<i>Obehovosť</i>					
10	Miera obehového využívania materiálov	Eurostat ⁶²	Miera obehového využívania materiálov meria podiel materiálov, ktoré boli zhodnotenú a naspäť vrátenú do hospodárstva, na celkovom využívaní materiálov. Cieľ z akčného plánu pre obehové hospodárstvo: zdvojnásobiť v porovnaní s rokom 2020.	23,4 % do roku 2030	11,7 % (2021) 11,7 % (2020)
<i>Digitalizácia</i>					
11	Digitálna intenzita MSP	Eurostat ⁶³	Podiel podnikov z EÚ aspoň so základnou úrovňou digitálnej intenzity. Základná úroveň znamená použitie aspoň štyroch z dvanástich vybraných digitálnych technológií (ako napríklad použitie akejkoľvek technológie umelej inteligencie; predaj v rámci elektronického obchodu na úrovni aspoň 1 % celkového obratu atď.), ako sa vymedzujú v programe Digitálne desaťročie.	90 % do roku 2030	69 % (2022)
12	Prijatie digitálnych technológií spoločnosťami	Eurostat ^{64 65 66}	Podiel európskych podnikov, ktoré využívajú služby cloud computingu, veľké dáta a umelú inteligenciu. Cieľ stanovený v programe Digitálne desaťročie.	75 % do roku 2030	Služby cloud computingu 41 % (2021) 23,9 % (2018) Veľké dáta 14,2 % (2020) Umelá inteligencia

⁶² [Štatistiky | Eurostat \(europa.eu\)](#).

⁶³ [Do akej miery sú podniky z EÚ digitalizované? – Products Eurostat News – Eurostat \(europa.eu\)](#).

⁶⁴ [Štatistiky | Eurostat \(europa.eu\)](#). Kód online údajov: ISOC_CICCE_USE. Veľkosť podniku: 10 alebo viac zamestnaných osôb.

⁶⁵ [Štatistiky | Eurostat \(europa.eu\)](#). Kód online údajov: ISOC_EB_BD. Veľkosť podniku: 10 alebo viac zamestnaných osôb.

⁶⁶ [Štatistiky | Eurostat \(europa.eu\)](#). Kód online údajov: ISOC_EB_AI. Veľkosť podniku: 10 alebo viac zamestnaných osôb.

					7,9 % (2021)
Vzdelávanie a zručnosti					
13	Každoročná účasť dospelých na vzdelávaní a odbornej príprave (ženy a muži)	Prieskum vzdelávania dospelých/výberové zisťovanie pracovných síl ⁶⁷	Zvýšená účasť na odbornej príprave bude znamenať dobrý pokrok v oblasti rozvoja zručností pre udržateľnú konkurencieschopnosť (cieľ stanovený v rámci cieľov samitu v Porte, sociálny pilier).	60 % do roku 2030	37,4 % (2016) ⁶⁸ Na základe prieskumu vzdelávania dospelých, ktorý sa uskutočňoval v minulosti raz za šesť rokov.
14	Miera zamestnanosti dospelých	Eurostat ⁶⁹	Zvýšená účasť na pracovnom trhu znamená menší nedostatok pracovnej sily, posilnenie udržateľnej konkurencieschopnosti (cieľ stanovený v rámci cieľov samitu v Porte, sociálny pilier).	78 % do roku 2030	73 % (2021)
15	Špecialisti na IKT (ženy a muži)	Eurostat ^{70 71}	Tento ukazovateľ, jeden z cieľov programu Digitálne desaťročie, meria pokrok pri dosahovaní dobre dimenzovanej pracovnej sily špecializujúcej sa na vývoj a zavádzanie digitálnych technológií.	20 miliónov do roku 2030	8,5 milióna ⁷² (2021) Percentuálny podiel žien 19,1 % (2021) 17,8 % (2019)
Obchod a otvorená strategická autonómia					
16	Obchod so zvyškom sveta (ako podiel na HDP)	Výročná správa o jednotnom trhu ⁷³	Obchodný tok s tovarom a službami so zvyškom sveta ako podiel na HDP EÚ.	Zvýšenie	21,5 % (2021) 20,2 % (2020) ⁷⁴

⁶⁷ Tento ukazovateľ bude zavedený od roku 2022, pričom údaje budú k dispozícii každé dva roky.

⁶⁸ [Circabc \(europa.eu\)](http://circabc.europa.eu), údaje GR EMPL z prieskumu vzdelávania dospelých okrem riadenej odbornej prípravy na pracovisku.

⁶⁹ [Štatistiky | Eurostat \(europa.eu\)](http://statistiky.europa.eu), Zamestnanosť a činnosť podľa pohlavia a veku – ročné údaje. Kód online údajov: LFSI_EMP_A.

⁷⁰ [Štatistiky | Eurostat \(europa.eu\)](http://statistiky.europa.eu), Zamestnaní špecialisti na IKT, percentuálny podiel na celkovej zamestnanosti. Kód online údajov: ISOC_SKS_ITSPT.

⁷¹ [Štatistiky | Eurostat \(europa.eu\)](http://statistiky.europa.eu), Zamestnaní špecialisti na IKT podľa pohlavia. Kód online údajov: ISOC_SKS_ITSPS.

⁷² Odhady. Základ pre výpočet: 189,7 milióna ľudí zamestnaných v roku 2021, [Zamestnanosť – výročné štatistiky – Vysvetlenie štatistik \(europa.eu\)](http://statistiky.europa.eu).

<i>Regulačné zaťaženie</i>					
17	Jednoduchosť dodržiavania regulačných požiadaviek	Prehľad výsledkov jednotného trhu ⁷⁵	Vnímanie podnikov na základe odpovede na túto otázku: „Do akej miery je vo vašej krajine pre podniky jednoduché dodržiavať regulačné a administratívne požiadavky vlády (napr. povolenia, oznamovanie, právne predpisy)? (1 = príliš náročné; 7 = veľmi jednoduché)“ v prieskume indexu globálnej konkurencieschopnosti Svetového ekonomického fóra.	Zvýšenie	3,64 (2021) 3,33 (2018)

⁷³ [ASMR 2023.pdf \(europa.eu\)](#), obrázok 1.

⁷⁴ Svetový obchod s tovarom a službami – prehľad – vysvetlenie štatistík (europa.eu).

⁷⁵ [Responzívna správa a regulačné zaťaženie | Prehľad výsledkov jednotného trhu \(europa.eu\)](#).